

# BYPLAN NYT 2

4. årgang · marts 2006



Leder: En historisk chance! side 3

Plananmeldelse:  
Bornholms regionkommuneplan  
Ingen forandringer – tak! side 4

Byplanlaboratoriets strategi side 6

Debat: Fri konkurrence – tak side 6

Kort nyt side 7

DB Studietur 2006  
Vancouver og Seattle side 8



Redaktion  
Ellen Højgaard Jensen (ansv.)  
Annette Thierry

Redaktionsadresse  
Dansk Byplanlaboratorium  
Nørregade 36  
1165 København K  
Tlf.: 33 13 72 81  
Fax: 33 14 34 35  
Mail: at@byplanlab.dk  
www.byplanlab.dk

Annoncer  
at@byplanlab.dk  
Bestilles senest 1. maj

Layout  
Julie Thorsø Hansen

Oplag  
3.500

Tryk  
Handy-Print A/S

ISSN  
1602-9038

Forside  
Vancouver:  
Irma:  
Vibeke Meyling  
Centerstruktur,  
Forslag til Bornholms  
Regionkommuneplan  
2005

Signede artikler står for  
forfatterens regning, usignede  
for den ansvarshavende  
redaktørs regning

Dette nummer af Byplannyt er ekstraordinært på 8 sider. De 3 øvrige numre i år forventes at blive af sædvanligt omfang. Vi har plads til endnu et sponsoreret temanummer og tager gerne imod forslag - send en mail til: Ellen Højgaard Jensen ehj@byplanlab.dk eller Annette Thierry at@byplanlab.dk. Næste nummer af Byplannyt udkommer ca. 1. juni 2006.

BYPLANNYT nr. 2 / 2006 (4. årgang)

## MASTER

### i strategisk byplanlægning

Kunstakademiets Arkitektskole udbyder en masteruddannelse i Strategisk Byplanlægning med start i september 2006. Uddannelsen fokuserer på strategisk planlægning af bymæssige forandringsprocesser med udgangspunkt i byens rumlige kvaliteter.

- By-teori og planlægningsformer
- Case study i en europæisk storby
- Byens dynamik og danske byer i global kontekst
- Strategisk plan for en dansk by / kommune

Uddannelsen er på deltid over 2 år med 1 - 1 1/2 kursusdag hver 14. dag. De første semestre kan også følges enkeltvist.

Tilmelding og yderligere oplysninger: [www.karch.dk/CBP](http://www.karch.dk/CBP)  
Skriv til [cbp@karch.dk](mailto:cbp@karch.dk) eller kontakt Ursula Andersen  
telefon: 32 68 66 30

Infomøde: 26 april kl. 16:30 - 18:00

Det Kongelige Danske Kunstakademi  
Kunstakademiets Arkitektskole



[www.gladsaxe.dk](http://www.gladsaxe.dk)



GLADSAXE

## Direktør for By- og Miljøforvaltningen

Kommunal topchefstilling ledig til besættelse 1. august.

Blandt de kommende års udfordringer til stillingen kan nævnes

- overtagelse af en række opgaver fra amtet, herunder naturforvaltning og miljø
- organisering af den nye forvaltning
- planlægning af omdannelse af gamle industriområder til moderne erhvervskvarterer
- forskønnelse af de fysiske omgivelser i kommunen
- tilpasning af forsyningsvirksomhederne til de nye vilkår
- fortsat udvikling og effektivisering af driftsområdet.

Læs meget mere på [www.gladsaxe.dk](http://www.gladsaxe.dk) under Job.

**Ansøgningsfrist: 19. april.**

Gladsaxe Kommune  
– en levende arbejdsplads med mange muligheder.  
Læs mere på [www.gladsaxe.dk](http://www.gladsaxe.dk)

Temadag om

## lokalplanlægning i de nye kommuner

*I kommuner, der er ved at blive lagt sammen, skal planlæggerne finde en fælles form på lokalplanlægningen. Det kan samtidigt være anledning til at se med friske øjne på, hvad man kan regulere i en lokalplan.*

Vi tilbyder at stå for det faglige indhold i en temadag med fokus på:

- Hvilke lokalplanbestemmelser kan forventes at holde i Naturklagenævnet?
- Hvordan kan udformning og tilvejebringelse af lokalplanerne forbedres?

Temadagen foregår i kommunen.  
Prisen for en temadag er 14.500 kr.  
ekskl. moms uanset deltagerantal.  
Ring eller mail efter program.

**Hedeselskabet Miljø og Energi A/S**  
Aalborg, Viborg, Århus, Herning, Esbjerg, Odense og Roskilde

Find os på: [www.hedeselskabet.dk/me](http://www.hedeselskabet.dk/me)

Temadagen forestås af arkitekt maa Arne Post, som efter mange års ansættelse i Skive Kommune nu er ansat i Hedeselskabet Miljø og Energi A/S. Ud over at have mange års erfaring med lokalplanlægning i praksis er Arne Post censor på Aalborg Universitet og arbejder på en lokalplanvejledning for Skov- og Naturstyrelsen. Send mail til [apo@hedeselskabet.dk](mailto:apo@hedeselskabet.dk) eller ring på 40 35 46 16.

HEDESELSKABET



## LEDER

# EN HISTORISK CHANCE!

Landsplanredegørelsen, som er i høring i disse dage, tager udgangspunkt i et danmarkskort under hastig forandring.

Det er et spændende dokument, som indeholder en række konkrete analyser af, hvordan landet ligger. Hovedstaden vokser, der er ved at opstå et nyt østjysk bybånd, og der er en række udkantsområder, der tømmes for befolkning. Det er den situation, som vi står i, og den må vi forholde os realistisk til. Derfor er landsplanredegørelsen et godt fundament for udarbejdelse af lokale planstrategier og kommuneplaner. Bolden er givet op.

Spørgsmålet er så, om de nye kommuner *ønsker* at forholde sig realistisk til de nye vilkår.

Mange har interesseret sig for solskinsøen, fordi man her afprøver planlægning for en ny sammenlagt kommune. Vi bringer derfor en analyse af Bornholms forslag til regionkommuneplan i dette nummer af Byplan-nyt. Desværre er Niels Helbergs konklusion, at planen er ret visionsløs. På trods af godt baggrundsmateriale, så har politikerne ikke vist konkret, hvordan Rønne gøres til lokomotivet, og alle de øvrige bysamfund betragtes nærmest som ligeværdige. Det giver stof til eftertanke.

De nye kommuner har en historisk chance for at vælge en ny vej. Det er af stor betydning, at de fører en bymønster- og bosætningspolitik på virkelighedens grund, og at de forholder sig til rollefordelingen mellem by og land. Kommunerne skal se udviklingen i øjnene og vælge hvilke bysamfund, der skal styrkes, og hvilke, der ikke skal.

Planlæggerne skal skaffe beslutningsgrundlaget, men det er ikke nok. De skal også være med til at igangsætte en intensiv proces, der får politikere, virksomheder og borgere til at løfte blikket og være visionære. Det er vigtigt, at de nye kommuneplaner får et godt lokalt afsæt. Kun på den måde kan der skabes nye holdbare planer. Det er ikke let. Det kræver prioritering og politisk mod, men er det for meget forlangt?

# INGEN FORANDRINGER TAK!

**Bornholm har som den første "sammenlagte" kommune fremlagt et samlet forslag til en kommuneplan. Planen er samtidig et bud på en regional udviklingsplan. Derfor er den interessant på flere måder.**

**En samlet vurdering af planen siger: For defensiv, manglende politiske prioriteringer, men et godt overblik over problemer, muligheder og eksisterende indsatser**

At lave en samlet plan for en række sammenlagte kommuner uden at have blikket stift rettet på de tidligere kommuners lokale interesser er en svær opgave. Det kræver af politikerne en næsten umenneskelig vilje til at løfte blikket op fra snævre kommunale interesser, som både politikere og befolkning har investeret tid og kræfter i gennem en år-række.

Derfor skal vi ikke dømme den første generation af nye kommuneplaner alt for hårdt. De må i sagens natur betragtes som "overgangsplanel" mellem de oprindelige kommuners gamle kæpheste og de nye kommuners samlede overblik og overordnede prioritering. Men det giver ikke den bedste grobund for den "forandringsparathed", der så ofte efterlyses i samfundsdebatten.

Forslaget til Regionkommuneplan 2005 for Bornholm illustrerer problemstillingen klart. Der er lavet et grundigt planlægningsarbejde for at skabe overblik og sammenhæng i forhold til den eksisterende udvikling og de aktuelle problemer, men det kniber med at sætte de politiske fingre på de mest ømme punkter, og det kniber desværre også med at sætte en ny dagsorden for Bornholms fremtid.

Luftfoto Rønne. Forslag til Bornholms Regionkommuneplan 2005



## Udkantområde uden forandringer

Bornholm er et udkantområde med alt, hvad det indebærer af problemer med mangel på arbejdspladser og uddannelsessteder, befolkningstilbagegang og en stadig mere skæv aldersfordeling i forhold til landsgennemsnittet. Som ø-samfund, der har været stærkt afhængig af fiskerierhvervet, har Bornholm mange strukturelle odds imod sig, men hele tonen i kommuneplanforslaget virker mere som om, det for alt i verden gælder om ikke at skabe for store forandringer. Bornholm skal på én gang være en ligeværdig og bæredygtig dansk region i Europa og samtidig sikre lige muligheder for at skabe udvikling på hele øen med udviklingsmuligheder i alle byer – store som små.

Med et samlet, stadigt faldende befolkningstal på i dag godt 43.000 rummer bymønstret ikke mindre end 28 byer, hvoraf de 22 har under 1.000 indbyggere og kun 3 mere end 2.000 indbyggere. Det er slående gennem hele planen, at alle disse "byer" nærmest betragtes som ligeværdige, og at der skal sættes på at profilere de enkelte bysamfund med en stigende specialisering til følge.

## 28 "byer"

Denne vægt på byernes betydning understreges af, at en stor del af kommuneplanen optages af en bybeskrivelse, hvor samtlige 28 byer gennemgås minutøst, og hvor der stort set lægges byarealer ud i alle bysamfundene. Det er en meget gennearbejdet og detaljeret beskrivelse, der her præsteres, men igen glimrer den ved fravær af enhver form for prioritering. Alt skal kunne lade sig gøre – og ingenting skal der satses på. Det er udtryk for en meget defensiv planlægning og en mangel på vilje til at fokusere. Jeg kan forestille mig, at mange planlæggere har revet sig i håret af ærgrelse, når en stor del af grundlaget for en fokusering rent faktisk foreligger.

Det virker nærmest katastrofalt, at planen ikke forholder sig til hovedbyen Rønnes potentialer som lokomotiv for det samlede Bornholm. En tredjedel af øens indbyggere bor i Rønne, og det fremgår da også, at Rønne skal styrkes som vækstcenter og dynamo for hele øen, men hvad der menes med det, hvordan det skal ske, og hvilke muligheder der skal bygges videre på, fremgår desværre ikke.

### Renset for nytænkning

I det hele taget er kommuneplanforslaget rensat for nytænkning. Der gennemgås en lang række initiativer og projekter, som allerede er sat i værk, hvoraf flere rummer spændende perspektiver. Men derudover tilføjer planen ikke meget nyt.

Heller ikke i det åbne land lægges der op til nogle af de prioriteringer, som kunne være naturlige at diskutere. Ingen antydning af prioritering, f.eks. mellem landbrug og turisme, mellem forskellige slags landbrug, mellem benyttelse og beskyttelse, mellem forskellige former for turisme osv. Det holder ikke i det lange løb.

### Godt overblik

På den positive side tæller, at de bornholmske planlæggere har fået samlet og systematiseret de 5 gamle kommuners planmateriale på en overskuelig og sammenhængende måde. Det er lykkedes godt. Jeg tror for så vidt også, at de fleste indbyggere på Bornholm er rimeligt tilfredse med resultatet. Som en del af forarbejdet til kommuneplanen har der været afholdt en lang række møder i lokalsamfundene, og det er tydeligt, at alle lokalsamfund søges tilgodeset, og ingen trædes over tærerne.

Planen er bygget klart og logisk op – først med de regionale briller på i form af en "regional udviklingsplan", der beskriver Bornholms regionale rolle og muligheder og de grundlæggende problemer i forhold til befolkning, arbejdspladser, infrastruktur osv.

**"...det virker nærmest katastrofalt, at planen ikke forholder sig til hovedbyen Rønnes potentialer som lokomotiv for det samlede Bornholm"**

Der fastholdes en stædig tro på Bornholm som en ligeværdig region, og der nævnes intet om, hvilke positive synergieffekter det kunne få, at Bornholm i fremtiden bliver en del af Region Hovedstaden. Det kunne der ellers nok gives nogle inspirerende bud på.

Anden del af planforslaget rummer en gennemgang af den offentlige service, herunder de eksisterende strategier på området. Det fremstår som relativt usammenhængende sektorredegørelser og er på ingen måde – så vidt jeg kan se – relateret til det opstillede bymønster.

Tredje del er den regionale, fysiske plan, som vel nok må betegnes som hovedstrukturen. Her har planlæggerne været på hjemmebane med en solid gennemgang af de traditionelle hovedstrukturtemaer, der hver er delt op i målsætning, retningslinier og redegørelse. Retningslinierne er som hovedregel præcise og velformulerede, men lider også under

manglen på overordnet sammenhæng: Hvad er det vi vil med det her?

Fjerde del er en omfattende bybeskrivelse med en for mig særdeles rummelig definition på byer, spændende fra Rønne med 14.000 indbyggere til Bølgshavn med 30 indbyggere. Alle gennemgås grundigt. Jeg kunne dog godt savne et kritisk blik udefra, der kunne trække de enkelte bysamfunds stærke og svage sider lidt klarere op.

Femte del udgøres af rammerne, som giver et samlet overblik over rammeområder og rammebestemmelser. Det virker umiddelbart overskueligt, selv om lidt farver på kortene kunne have gjort det endnu klarere.

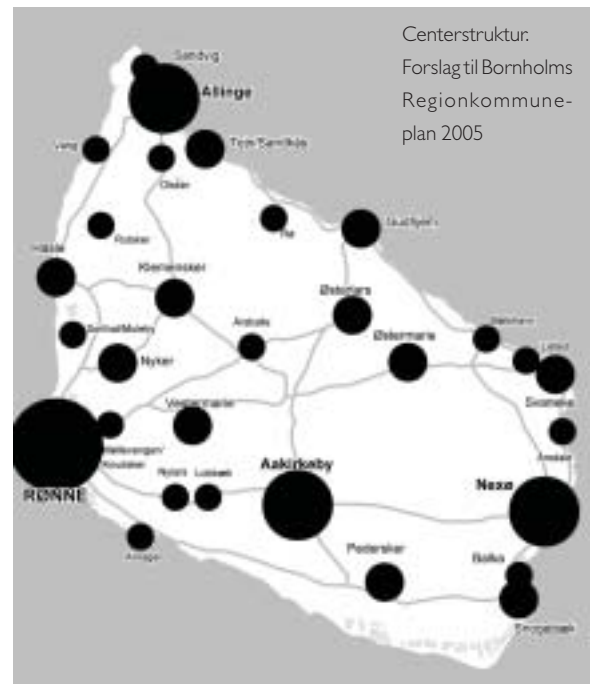
Det har formentlig været et hestearbejde at få de gamle kommuners forskellige bestemmelser koordineret på en fornuftig måde. Sammenfattende har planlæggerne mere ære af planen end politikerne.

**"...sammenfattende har planlæggerne mere ære af planen end politikerne"**

Kunne jeg vælge, ville jeg nok have haft politikerne på banen først, men de har åbenbart ment, at der var vigtigere ting at tage sig til end en grundig strategisk diskussion om Bornholms fremtidige udviklingsmuligheder.

Lad os håbe, at den kommer snart – jeg tror, det haster.

Niels Helberg,  
sociolog, byplankonsulent





### DB's bestyrelse

Fra venstre:

Steffen Damskier, Vejle Amt  
 Pernille Vermund, White-Arkitekter A/S  
 Jannik Nyrop, Odense Kommune  
 Ulrik Winge, Københavns Kommune  
 Maj Green, Kommunernes Landsforening (næstform. DB)  
 Niels Østergård, Skov- og Naturstyrelsen  
 Gertrud Jørgensen, Skov & Landskab, KVL  
 Ellen Højgaard Jensen, Dansk Byplanlaboratorium (dir. DB)  
 Svend Erik Rolandsen, Sven Allan Jensen A/S (næstform. DB)  
 Torben Nøhr, Frederiksberg Kommune (formand DB)  
 Hanne Møller Jensen, Tårnby Kommune  
 Ole Bladt-Hansen, Lundgaardkonsulenterne

# DB-STRATEGI 2006 - 2007

## Byplanlaboratoriet vil lytte

Kommunerne bliver større og får helt nye opgaver. Derfor er der netop nu et stort behov for udvikling, erfaringsudveksling og kurser. Byplanlaboratoriet vil imødekomme dette behov, og vi er meget lydhøre over for kommunernes ønsker i denne svære overgangsfase.

Hvis du har en god ide til et kursus eller et udviklingsprojekt, så skal du endelig kontakte os.

Vi er kommunernes byplanlaboratorium.

## Byplanlaboratoriet vil samarbejde

Byplanlaboratoriet har et tæt samarbejde med Foreningen af Byplanlæggere, Netværk for Yngre Planlæggere og Danske Planchefer.

Vi har også en god kontakt til planlæggere i amter og kommuner og til forsknings- og undervisningsverdenen. Det er vi glade for, og vi vil arbejde for at vedligeholde disse centrale netværk. I 2006 vil vi arbejde for at forbedre kontakten til politikere, private investorer, boligsektoren og private konsulenter.

## Byplanlaboratoriet vil forny planlægningen

Vi vil være med til at forny planlægningen. I øjeblikket er Byplanlaboratoriet projektleder for et større samarbejdsprojekt kaldet Fornyelse af planlægningen. Projektet er et partnerskabsprojekt mellem Fonden Realdania og Miljøministeriet.

Byplanlaboratoriet arbejder også med kortlægning og udvikling af kommunernes partnerskaber med privatøkonomiske aktører i gamle erhvervs- og havnearealer. Der sker meget i disse år. Vi opsamler erfaringerne.

Byplanlaboratoriet vil skabe debat om den fremtidige udvikling i Øresundsregionen, landdistrikternes udvikling, den opsplittede by og den regionale udviklingsplan. Vi vil orientere om vores initiativer på Byplanlaboratoriets hjemmeside og i Byplannyt. Du kan også tilmelde dig vores nyhedsmail. Så er du altid opdateret.

Vi ser frem til nogle spændende år for byplanlægningen.

Torben Nøhr, formand for DB

# DEBAT FRI KONKURRENCE, TAK!

Folketinget bør gribe ind og ophæve de konkurrencefri beskyttelseszoner omkring butikcentre, som er resultatet af den hidtidige planlægning i kommunerne. Regeringens detailhandelsudvalg, som i øjeblikket arbejder med nye regler på området, må koncentrere alle sine kræfter om at sikre nye dagligvarebutikker en lovsikret og reel mulighed for at etablere sig i centrene. At sikre fri konkurrence er helt klart et offentligt anliggende, som detailhandelsudvalget og folkettinget ikke bør lukke øjnene for.

Fields, Fisketorvet, Frederiksbergcentret, Næstved Storcenter, Ro Torvet i Roskilde og Guldborgsundcentret i Nykøbing Falster er blot nogle få eksempler på nyere indkøbs-

centre, som kommunerne med planloven i hånden har placeret i danske byer. I disse centre er den fri konkurrence på fødevarer sat ud af spillet. Dagligvarebutikskæder som Føtex eller Bilka lægger f. eks. via ejerskab til et centerområde "beslag" på lokalplanernes maksimalt tilladte butiksareal til dagligvarer. Denne type detailhandelsvirksomheder kontrollerer gennem interne regler i centrene ejerforeninger hvilke andre butikker, virksomheden ønsker at omgive sig med. Resultatet er, at forbrugernes interesser er glemt i euforien over, at investorer har vist interesse.

Gennem medierne har befolkningen kunnet følge med i lovliggørelsessager med overskrifter af maksimale butiksarealer som Bilka i Horsens og Føtex i Ribe, og pressen melder om, at flere andre byer er på vej. Man får

det indtryk, at borgmestrene kæmper for at give eneretten til den butik, der vil lægge sig i byen. Borgmestrene lader sig endog presse til at tillade, at den nye butik, der får eneretten, bliver opført større end tilladt via planloven.

Planloven er udformet på en sådan måde, at den åbner et hul, hvor virksomhederne kan beskytte sig selv mod konkurrence, men den giver ikke kommunerne ret til at gribe ind og ophæve den "hjemmelavede" konkurrencefri zone. Det har ikke på forhånd været politikernes og planlæggernes hensigt. Butikskæderne har udnyttet det konkurrencebegrænsende "gab", der har været i kommunernes byplanlægning. Det må regeringens detailhandelsudvalg lave om på.

Gert Wiik, regionplanlægger, Nykøbing F

Debatindlæg modtages indtil 1. maj.  
 Max. 2000 anslag incl. mellemrum.

# KORT NYT

NYE DB-KURSER SE: [WWW.BYPLANNYT.DK/KURSER](http://WWW.BYPLANNYT.DK/KURSER)

## Kalenderen

Kalender over DB's arrangement kan ses på DB's hjemmeside [byplanlab.dk/kurser](http://byplanlab.dk/kurser). Andres arrangementer vedr. planlægning kan ses på [byplanlab.dk/plandanmark](http://byplanlab.dk/plandanmark). Nyheder af interesse for BYPLANNYT's læsere, meddelelser om arrangementer mv. kan sendes til [at@byplanlab.dk](mailto:at@byplanlab.dk).

## Fingerplanen i kulturkanonen

Hvad man nu end mener om kulturkanonen, er det værd at vide, at Fingerplanen er valgt som et af de 12 værker i arkitekturdelens: *Fingerplanen, 1947. Peter Bredsdorff (1913-1981)*. I begrundelsen hedder det bl.a.: "Efterkrigstidens byudvikling og voksende samfærdsel på cykel og i bil fik med "Betænkningen om Københavnsegnens grønne områder" og Fingerplanen en arkitektonisk struktur af stor og langvarig betydning. En robust planlægning med en indiskutabel pædagogik, der har givet byen en opfattelig form og fortsat præger hele hovedstadsregionens udvikling."

## Landsplanredegørelsen:

### Forskel på land og by

Regeringens forslag til landsplanredegørelse 2006: 'Det nye Danmarkskort – planlægning under nye vilkår' er nu offentliggjort og vil være i høring fra 3. marts til 21. april 2006. Miljøminister Connie Hedegaard ønsker med landsplanredegørelsen at "bruge planlægningen mere offensivt". Udviklingen

vil stille forskellige krav til planlægningen i forskellige regioner. Rapporten opererer med 5: Hovedstadsområdet & Ørestadsregionen, Sjælland, Bybåndet Kolding-Randers i Øst-jylland, Det centrale Jylland og Fyn samt, som det femte, landets yderområder. Redegørelsen opstiller 5 "pejlemærker" for den fysiske planlægning:

- Der skal være forskel mellem by og land
- Udviklingen skal komme hele landet til gode. - Hovedstaden er essentiel for Danmarks udvikling, men en udbygning og styrkelse af andre byregioner, som Århus og Trekantområdet, er afgørende for hele landets vækstmuligheder
- Planlægningen skal basere sig på respekt for naturen og landskabet
- Fysisk planlægning og investeringer i infrastruktur skal spille tæt sammen. - Byudviklingen skal ske planlagt og i sammenhæng med infrastruktur, herunder kollektiv trafikbetjening
- Den fysiske planlægning skal være helhedsorienteret (Miljøministeriet 3.6.06)

## Et skævere Danmark

En analyse fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd viser en forventet nettotilvækst på 40.000 i antallet af arbejdspladser frem til 2015. Tilvæksten vil dog hovedsagelig komme Hovedstadsområdet - og til dels Århus - til gode. Mens tilbagegang vil ramme landdistrikterne, især Viborg & Ringkøbing amt.

Vækstområderne vil følgelig blive mere koncentrerede, end i dag. (JP 7.1.05)

## Udkantlæger koster ekstra

På Mors bor 23.000 indbyggere, som alle har ret til en praktiserende læge højst 15 km væk. Men det er svært at trække læger til udkantsområderne, og 5 af øens 16 lægestillinger er da også p.t. ubesatte. For at hjælpe de således "lægeløse", må Viborg Amt punge ud med millioner; dels til vikariater til udenlandske læger, dels til bonusudbetalinger for at få de hjemlige læger til at udsætte deres pension. (JP 15.1.06)

## Nedlæg uattraktive landsbyer

Landsbyforskeren Jørgen Møller fra Aalborg Universitet udtaler, at en række landsbyer er så uattraktive, at de bør nedlægges. Han mener, at den afviklingsproces, der er i fuld gang i nogle udkantsområder, er tabu i den politiske debat om landdistrikterne. (JP 22.1.06)

## Nye projekter om udkantområder

DB har netop igangsat et projekt, "Liv uden vækst?", med midler fra Landdistriktpuljen. Det afsluttes med et temanummer af Byplannyt primo 2007. Desuden afholdes kursus den 20.-21. april: "Landsbyernes fremtid – alternativer til vækst?". Fonden Realdania finansierer et 3-årigt projekt, "Landsbyer og landdistrikter". Andre aktiviteter, se også CFUL.dk

DET NATURVIDENSKABELIGE FAKULTET  
KØBENHAVNS UNIVERSITET



## Master i Integreret Planlægning

### Ny viden

om integrationen af samfunds- og miljømæssige forudsætninger for planlægning

### Ny viden

om netværks- og projektplanlægning, om nye aktører i planlægningen og om tværfaglige planprocesser

### Intensiv undervisning

Uddannelsen er tilrettelagt med små hold og som deltidsstudium

**Geografisk Institut** udbyder forskningsbaseret, kompetencegivende efteruddannelse i form af Master-uddannelsen samt enkeltkurser.

**Uddannelsen henvender sig til dig**, der arbejder med forvaltning og planlægning af miljø, natur, byer og regioner og har brug for ny viden til at klare fremtidens komplekse planlægnings- og forvaltningsopgaver set i lyset af f.eks. strukturreformen.

Næste hold begynder **primo september 2006**.

Ansøgningsfrist er den **1. maj 2006**.

Mere information hos Kristian Bjergbakke, tlf 3532 4183, e-post [kreb@geogr.ku.dk](mailto:krb@geogr.ku.dk) eller på [www.geogr.ku.dk/master](http://www.geogr.ku.dk/master).

## BYPLAN PRISEN

### 2006

Hermed indkaldes forslag til Byplanprisen 2006. Byplanprisen uddeles hvert år til en kommune, et amt eller en organisation, som har gjort en særlig indsats for at fremme gode og smukke bymiljøer og landskaber.

Byplanprisen uddeles til planlægning, som er udtryk for nytænkning, og som samtidig dyrker og videreudvikler landskabets og byens egenart og identitet. Temaet er frit, hovedsagen er, at planlægningen er udtryk for udvikling.

I år vil der som noget nyt blive nomineret 3 eksempler på inspirerende planlægning. De nominerede projekter vil alle blive beskrevet i Byplannyt. Afsøring af den endelige vinder og uddeling af prisen vil foregå på det årlige Byplanmøde i oktober.

Forslag kan indstilles af planmyndigheden selv eller af foreninger, organisationer eller privatpersoner. Byplanjuryens medlemmer har også indstillingsret.

Juryen består af 5 medlemmer udpeget af Akademisk Arkitektforening, Dansk Byplanlaboratorium og Foreningen af Byplanlæggere.

Senest tirsdag den 1. juli 2006 kl. 12.00 skal forslagene være Dansk Byplanlaboratorium i hænde.

Se nærmere om krav og procedure på [www.byplanlab.dk/bylab/pris](http://www.byplanlab.dk/bylab/pris).



46069

MAGASINPOST **B**

## STUDIETUR TIL VANCOUVER OG SEATTLE

9.-17. september 2006

*DB's studierejser er alt andet end ferie. Du bliver bombarderet med indtryk fra morgen til aften og din faglighed bliver udvidet og udfordret*

Studieturen går denne gang til Vancouver i det sydvestlige Canada og Seattle i det nordlige USA. To innovative havnebyer, der omkranset af vand, bjerge og fantastiske landskaber rangerer som nogle af de mest "livable" byer i verden.

Vancouver (583.000 indbyg.) blev i 1980'erne kendt som "Vancouvermiraklet", da bystyret stik imod konventionel nordamerikansk praksis valgte at satse på at få folk til at flytte tilbage til bymidten.

Expo86 var dynamoen, der igangsatte udviklingen på de tidligere industriarealer langs inderhavnen False Creek. Alene i løbet af de sidste 10 år har 40.000 indbyggere valgt at flytte til de nybyggede skyskrabere i downtown.

En anden attraktion i Vancouver er revitaliseringen af Granville Island. Tidligere en industriø med delvist forladte fabrikker og pakhuse. I dag folkepark og en af byens største succeser, både planlægningsmæssigt og økonomisk. Vi skal bo på Granville Island Hotel med husbåde, markedshal, kunstskele og cementfabrik som nærmeste naboer.

Seattle (573.000 indbyg.) er en by med et afslappet image og IT-appeal (Microsoft har bl.a. hovedsæde her). Med 70 % hvide, og asiater som den største minoritetsgruppe (13 %), adskiller Seattle sig væsentligt fra andre storbyer i USA, der er mere multietniske.

Seattle har en vigtig industrihavn, men er mere kendt for omdannelsen af byens havnepromenade. En række omdannede moler med kommercielle forlystelser udgør i dag en del af byens identitet. Markante arkitektoniske landmarks som byens nye bibliotek af Rem Koolhaas og Experience Music Project af Frank Gehry binder bymidten og havnefronten sammen.

På studieturen får du en indføring i de to byers historie og udvikling og ser eksempler på banebrydende arkitektur, boligområder, byrum og landskaber.

Rejseledere på turen er arkitekt Vibeke Meyling og antropolog Anna Esbjørn Hess, Dansk Byplanlaboratorium. Undervejs vil du blive guidet af lokale arkitekter og planlæggere samt af DBs rejseledere.



Vancouver. Foto: Henrik W. Jensen



Seattle Public Library. Rem Koolhaas. Foto: Henrik W. Jensen

Pris kr. 17.800 i delt dobbeltværelse. Tillæg for enkeltværelse kr. 3.650. Prisen inkluderer: Fly KBH-Vancouver og Seattle-KBH inkl. skatter og afgifter, al buskørsel inkl. Vancouver-Seattle, 4 nætter på Granville Island Hotel (Vancouver), 3 nætter på Crowne Plaza Hotel (Seattle), "skyline" sejlture i begge byer samt entré til udvalgte museer, parker og sights. Morgenmad er inkluderet i prisen, resten af forplejningen står deltagerne selv for.

Der afholdes informationsmøde hos DB i Nørregade 36 onsdag d. 3. maj kl. 19.00-21.00. Alle er velkomne.

Frist for tilmelding den 10. maj 2006.

**Download detaljeret program på [www.byplanlab.dk](http://www.byplanlab.dk)**